

Northern Lao - European Cave Project 2005

Editor: David Eskes, Photographer: Wolfgang Zillig.

*Northern Laos, Province Luang Prabang, district Phou Khoun.
Jos Burgers brengt de bovenzaal van het Tham Nam Lot - Tham Seua System in kaart.*

Op tafel wordt een bamboemandje neergezet, de damp stijgt omhoog, langzaam dringt de geur mijn neus binnen, sticky rice. De traditionele Laosaanse rijst. Ik kneed mijn eerste "balletje" en steek het samen met wat groente in mijn mond, heerlijk dit heb ik drie jaar moeten missen. Samen met Jos Burgers, Helmut Steiner, Wolfgang Zillig en Jörg Dreybrodt zit ik in een lokaal eettentje dat de naam restaurant niet mag dragen. We zitten in Phou Khoun op de beruchtste T splitsing van het land, de weg naar het Noorden leidt door de bergen naar Luang Prabang, de oude hoofdstad van Laos. Hier komen we net vandaan en ik voel me knap beroerd, nooit wagenziek behalve altijd op dit K... (censuur) stuk weg. De weg naar het Zuiden gaat via Kasi en Vang Vieng naar de hoofdstad Vientiane. De weg naar het oosten gaat naar Phonsavan en de vlakte der kruiken. Bovenop dit beruchte kruispunt eten, drinken en slapen we de aankomende dagen. Jörg heeft toestemming geregeld via het provinciehuis in Luang Prabang dat we vijf dagen in dit gebied, grotten in kaart mogen brengen.

Rebellen

Dat een geldige permit en een official van het Bureau voor Toerisme en Commerce niet voldoende is om direct op pad te gaan hadden we van te voren al kunnen bedenken. Onze missie is ook niet eenvoudig, het gebied rond Phou Khoun is al jaren onrustig. Er trekken rebellen door de streek die aanslagen plegen op politie en militaire doelen, daarnaast richt het geweld zich soms (per ongeluk?) op toeristen. Gelukkig is enige tijd geleden de rebellenleider doodgeschoten, toevallig is dit de voormalige eigenaar van het guesthouse waar we verblijven, dus het is volgens zeggen eens stuk rustiger?! Na de nodige diplomatieke suggesties krijgen we toestemming om een nabij gelegen grot te bezoeken. Maar er moeten nog wel wat extra mensen mee voor de veiligheid, overleg volgt en

uiteindelijk de positieve bevestiging, we mogen morgenochtend naar twee grotten in de buurt van het dorp.

Kalasnjkov

Heerlijk ontbijtje genoten, lekker spicy noodle soep. Geeft een prettig branderig gevoel op de nuchtere maag. We zitten aan Highway dertien (13), de drukste verkeersader van het land, bij de Albert Heijn in Nederland kun je makkelijker een pomelo kopen dan op de markt in Phou Khoun. Het meest positieve restant van de Franse kolonisatie, de befaamde baquette is overal te krijgen, maar helaas niet in Phou Khoun, dus de hele week brandend maagzuur op de vroege ochtend. Maar wij willen avontuur dus niet zeuren over een stokbroodje...

Het avontuur begint direct na het ontbijt als wij allemaal onze speleo uitrusting te voorschijn halen en de slaapzakken klaarzetten om mee te nemen. Langzaam komen wat lokale heren aandruppelen geheel of gedeeltelijk in leger uniform. Een pistool losjes tussen de broekriem, als er vervolgens ook nog een (kind) soldaat (ik schat deze jongeman een jaar of twaalf) met kalasnjkov aansluit overvalt mij toch een wat raar gevoel. Ik weet het niet, maar een machinegeweer in de handen van een twaalfjarige, voelt voor mij niet echt lekker "veilig". Als we vertrekken worden we door het hele dorp nagekeken de optocht bestaat uit circa twaalf personen. De hele tocht is bergafwaarts, het dorp ligt rond de tweeduizend meter hoogte en we dalen enkele honderden meters. De paden zijn smal en de gidsen lijken niet helemaal zeker welke pad het beste en het snelst naar de grotten leidt. Na ruim een uur dalen over de smalle paadjes verschijnt in het dal onder ons een smal beekje Nam Lot genaamd. Dit beekje zal later in de grot Tham Nam Lot verdwijnen. Volgens de gidsen ligt er iets hoger in de berg ook nog kleinere grot Tham Seua genaamd. We besluiten met z'n allen eerst

deze kleine grot te bezoeken. De ingang is ongeveer een meter bij een meter, niet echt indrukwekkend, het entree zaaltje is aardig en de hele groep kan hier makkelijk staan. Deze ingangszone is vervuult met de nodige blikjes. De grot blijkt de lokale feesttent te zijn en in de hele ingangszone (circa 100 meter) komen we veel rotzooi tegen.

We voorzien iedereen van wat extra licht en lopen een stuk de grot in. We geven uitleg over wat we precies willen gaan doen. Natuurlijk kijken we meteen met een schuin oog om ons heen, het is een grot met een grote hoofdgang waarvan het einde niet direct in zicht is. Kost wel even tijd om dit in kaart te brengen. We lopen terug naar de ingang en geven een demonstratie van onze meetapparatuur en Jos laat als meet- en tekenexpert zien wat nu precies de bedoeling is. Onze begeleiders lijken het allemaal te snappen en we mogen aan de slag, wie wil?

Dutch duo

"We will start" roepen Jos en ik in koor en zo is het Dutch duo geboren. We gaan aan de slag, GPS meting buiten en de eerste slagen worden gemaakt. Jos maakt meteen ter plekke schetsen van de situatie op schaal zodat het samenstellen en intekenen van de grotkaart thuis achter de pc makkelijker en sneller verloopt. Het makkelijkst is een topo team van drie personen, helaas is onze derde man Helmut Steiner, dokter in de biologie. En Helmut gaat op beestenjacht en heeft de eerste uren / dagen geen interesse in topograferen hebben wij kunnen vaststellen. Jos en ik hebben dus veel samen moeten meten. Toch was ik erg blij met de aanwezigheid van Helmut, hij heeft ons heel veel beestjes en beesten laten zien waar ik het bestaan niet van kende en wat ik soms ook liever niet had geweten (schorpioenen, mega spinnen etc.). Gelukkig had Helmut nog tijd over om naast het verzamelen van de beestenboel het Dutch Duo te ondersteunen en dat

was hard nodig! De grot bleek enorme afmetingen te hebben. De eerste dag 800 meter in kaart gebracht en nog heel veel open einden.

Rond half vijf verlaten we de grot en gaan naar het verzamelpunt bij het beekje Nam Lot. Jörg en Wolfgang komen enthousiast aangelopen, Tham Nam Lot heeft enorme afmetingen en gaat recht de berg in, ook zij hebben vele honderden meters getopografeerd. Enthousiast lopen we de steile bergpaden omhoog naar het dorp. Snel eten en dan op de laptop de data invoeren. 's Avonds laat als Jos, Jörg en ik alle data hebben ingevoerd zitten we al ruim boven de 1 km aan grot.

Collecteur

Met een kruidig ontbijt in de maag hobbelen we de berg af richting grot, onze gids attendeert ons nog op een verse Hmong graf dat pal naast het pad ligt. De overledene ligt met zijn hoofd richting een belangrijke berg, een pijl en boog, een rijstmand en een fles hangen ook bij het graf opdat het de overledene in het hiernamaals aan niets ontbreekt. leven. Dit is de wijze waarop de Hmong volgens een eeuwenoude traditie hun doden begraven.

In Tham Seua aangekomen hebben we onze zinnen gezet op een passage die in verbinding staat met een collecteur. Gevoelsmatig loopt deze gang onder de bovengelegen hoofdgangen door en verdwijnt in de richting van Tham Nam Lot.

Vanochtend heeft ons topo team versterking van Gerhardt en Stefanie, twee Duitse speleologen die volgende week met het complete team meegaan naar Vieng Phouka. Ze zijn op doorreis van Zuid Laos, naar Luang Prabang

Collecteur Nam Lot

Bovenzaal met ingang

waar hun speleo expeditie uitrusting ligt. Maar op teva sandalen en een hoofdlamp kun je ook een grot in. Het lukt ons om zonder materiaal een galerij af te dalen, onze Laosiaanse begeleiders laten het vandaag helemaal af weten, ze regelen een barbecue en blijven lekker buiten onder de bananenpalmen zitten. De afdaling leidt ons wel naar een maagdelijk stuk van de grot waar nog nooit eerder Laosianen zijn geweest. De gang eindigt in een grote zaal, wel kunnen we een rondmeting realiseren met een meetpunt dat we gisteren op circa tien meter hoogte hebben achtergelaten aan de rand van een put. Vandaag staan we tot onze verrassing onderaan deze put. We proberen ondanks de enorme

blokken en gaten in de vloer de zaal zo goed mogelijk in kaart te brengen. Gerhardt is verdwenen en blijkt een doorgang te hebben gevonden naar een onderaards riviertje, de collecteur die we een dag eerder al hadden gehoord. Gerhardt informeert ons over zijn bevindingen en verlaat met Stefanie de grot om naar het dorp terug te keren, ze willen nog met de middag/avond bus doorreizen naar Luang Prabang.

De lunch is een geweldig barbecue geserveerd op enorme bananenbladeren. Na de lunch gaan we met z'n drieën fanatiek aan de gang in de collecteur, eerst stroomopwaarts. Het wordt een prachtige middag exploreren en topograferen. Het riviertje is meerdere plaatsen niet te volgen, het vormt steeds nauwe siphons die we liever niet uitproberen, keer op keer is er een alternatief in het begin gewoon een soort bypass waar het water doorheen stroomt als het hoog staat. Gaandeweg wordt het lastiger, als we een bypass willen realiseren moeten we lastige klim- en klauterpartijen uitvoeren die vooral Helmut zwaar vallen. Na vele honderden meters stoppen we met topograferen op een punt waar de verdere voortgang heel lastig (lees: gevaarlijk) te bereiken is. Gezien de tijd moeten we bovendien

terugkeren naar onze ontmoetingsplek. Opgewekt gaan we naar buiten, het einde is nog niet in zicht! Jörg en Wolfgang hebben ook niet stilgezeten, in de nabij gelegen Tham Nam Lot hebben ze verbinding gerealiseerd met een grotgang bovenop de berg. De ontwikkeling van beide grotten gaat zeer voorspoedig. Na het invoeren van de data blijkt dat beide grotten mogelijk een systeem zouden kunnen vormen. We

hebben nog wat open eindjes in beide grotten. De volgende dag zullen we een halve dag besteden om dit verder te onderzoeken.

Brood

Een wonder, vanochtend is er plotseling brood, althans een soort kleine spitse hotdog broodjes. Een van de expeditieleden heeft bij een lokaal stalletje een zakje broodjes zien hangen. Enthousiast bestellen we omelet, heerlijk na dagenlang ontbijt en lunch met rijst en noodles weer een soort "Europees" ontbijt. Het wordt een Laotiaanse spicy omelet met de nodige uien en pepers erdoor maar dat kan de pret niet drukken. Totdat ik mijn eerste echte hap neem, getverdemme, de broodjes zijn zoet. Het smaakt alsof ik suiker in plaats van zout over mijn ei heb gestrooid. Met tegenzin kauw ik het brood en slik het snel

door zodat ik er zo min mogelijk van proef, de omelet is gelukkig heerlijk. We hebben helaas nog flink wat broodjes over en die gaan dus mee als lunch, hmmm fijn...

Livingstone

We hebben nog tweeënhalve dag om te exploreren. De laatste dag bestaat alleen uit een ochtend 's middags reizen we terug naar Luang Prabang. Gedreven vertrekken we naar Tham Sua, de collecteur stroomafwaarts in kaart brengen is het doel. We dalen af in een vernauwing, op dit punt wordt het ondersysteem van de grot in twee stukken verdeeld, links hebben we gisteren in kaart gebracht, grote gang en zaal met daaronder de collecteur. Vandaag dalen we af aan de rechterkant van de vernauwing, we komen in een flinke galerij terecht (3-4 meter breed en 6-10 meter hoog) maar geen spoor van de collecteur. We passeren nog wel twee putjes, van 70 cm doorsnede onderin de put zien en horen we water stromen, de collecteur? Ineens horen we in de verte een vreemd geluid, stemmen? Plotseling staan Jörg en Wolfgang voor onze neus. De verbinding is gerealiseerd, Jos schudt Jörg de hand en zegt: *Livingstone I presume?*

Onze expeditie fotograaf maakt snel een foto, Burgers meet Dreybrodt, de twee grotten zijn verbonden en vormen nu een systeem. We verbinden onze meetstations en verlaten het systeem via de ingang van Tham Nam Lot. Onze begeleiders zijn stomverbaasd, dat de hele ploeg plotseling uit een grot komt wandelen.

's Avonds na het eten voeren we enthousiast alle data in op de laptop en de grotten sluiten prachtig op elkaar aan. De laatste volle dag willen we besteden aan het exploreren van de uitgang (bron) van de Tham Nam Lot welke volgens de lokale bevolking helemaal aan de andere kant van de berg moet liggen.

We vertrekken de volgende ochtend

weer na ons kruidige ontbijtje en met enkele begeleiders dalen we nu af naar een ander gedeelte van de bergen. Het massief waar het Tham Nam Lot - Seua systeem in ligt laten we rechts van ons liggen, via een aantal mooie paden belanden we aan de voet van de eerder genoemde berg en al snel stuiten we op een riviertje dat recht uit de berg lijkt te komen. Het is volgens onze gids opnieuw de Nam Lot! Na wat klimwerk bereiken we de bron van de Nam Lot, althans, de plek waar het water tussen grote blokken tevoorschijn komt. Naarstig gaat het hele team opzoek naar een mogelijke ingang, maar na een uitvoerige inspectie moeten we concluderen dat er geen opening is waar we fatsoenlijk door naar binnen kunnen. We besluiten de berg vanaf deze zijde te beklimmen op zoek naar een hoger gelegen grotingang waarvandaan Jörg en Wolfgang al een doorsteek naar de collecteur hebben gemaakt. Een gangetje naar links hebben ze toen nog niet verkend en deze moet natuurlijk ook opgemeten worden. Het klimmetje naar de grotingang valt vies tegen, we lopen over een aantal bewerkte akkers en er is geen plekje schaduw te bekennen. Bijna oververhit bereiken we de grotingang waar we heerlijk in de schaduw van de ingangszone genieten van de koelere temperatuur. We kleden ons om, halen de apparatuur te voorschijn en beginnen met topograferen. Het gangetje links blijkt over te gaan in een zaal met behoorlijk afmetingen, ook is er het nodige hoogteverschil. Het blijkt dat we alles nog vrijklimmend kunnen doen. We belanden in een grote gallerij die bij elkaar enige honderden meters lang is. Uiteindelijk zien we plotseling weer daglicht, we komen bij een nog voor onze gidsen onbekende ingang uit die ook hoog in de berg ligt. Deze in/uitgang ligt bijna boven het punt waar het water van de Nam Lot uit de berg stroomt. Dit massief blijkt een enorme gatenkaas te zijn. Als we na hard werken klaar zijn met topograferen gaan we via de route die Jörg en

Wolfgang hadden ontdekt naar beneden toe om de collecteur Nam Lot te bereiken. De afdaling vond ik persoonlijk letterlijk op het randje. De route ging via een steile helling naar beneden en in een soort enorme kurketrekker (als je viel zou je gewoon doorrollen...) belanden we bovenin een gigantische zaal (driemaal de Puits aux Lampes zaal achter elkaar, om een idee van de dimensie te geven). Via een opeenstapeling van huizenhoge blokken dalen we af naar de rivier. Ik ben blij als we allemaal veilig het water bereiken. We lopen naar de uitgang waarna Jos besluit nog even snel een paar doorsnedes te gaan tekenen van Tham Seua. Een uurtje later gaan we terug naar het dorp.

Het is de laatste keer dat we de berg beklimmen, ik kijk nog een keer naar links naar het Hmong graf dat we de afgelopen dagen steeds gepasseerd zijn. Bovenaan bij de weg kijk ik over de vangrail nog een keer uit over de prachtige uitgestrekte bergen, het was een genieten en een ontzettend leuk om alvast een weekje te mogen warmdraaien voordat volgende week de echte expeditieweek begint.

De bus staat ons keurig op te wachten en na het in- en opladen vertrekken we naar Luang Prabang.

Dat wordt weer "genieten" van het bochtige parcours door de bergen. Gelukkig is het al snel donker en zijn alle gapende afgronden niet meer te herkennen. Om de feestvreugde te vergroten barst er ook nog eens een enorm onweer los. Het grootste gedeelte van de buien blijft ons bespaard alleen is aan het wegdek en de grote plassen te zien dat we geluk hebben gehad en uiteindelijk arriveren we heelhuids in Luang Prabang.

Tot slot het enthousiasme en de gedrevenheid van onze Duitse collega's is aanstekelijk. De voertaal van deze Europese expeditie was Engels, ondanks het feit dat onze Duitse hohlenforschers

in de meerderheid waren bleef iedereen keurig Engels praten. Deze eerste week was erg aangenaam en ondanks het feit dat niet alle deelnemers elkaar vantevoren hadden ontmoet was de saamhorigheid en eendracht groot. Qua organisatie verliep alles op rolletjes, natuurlijk hadden we na aankomst het liefst direct een grot ingedoken, maar uit ervaring wisten we al dat dat niet haalbaar zou zijn gezien de communistische bureaucratie. Over de tweede week waarin het expeditieteam tot negen personen groeit zal Jos Burgers een Pierk artikel wijden.